

Abonamentele: pe un an 10 lei;
 pentru străinătate 12 lei; pen-
 tru Transilvania 5 flor.
 Încep de la numărul
 I-ii al fiecărui an
 și se plătesc
 înainte.

A se adresa tot ce privește Re-
 dacția și Administrația Dire-
 cției-fondator și propri-
 etar al *Gazetei Să-
 ténului*, C. C.
 Datele seu,
 R.-Sarat.

GAZETA SATÉNULUI

Foia cunoștințelor trebuincioase Agriculturului și Poporului.

ESE LA 5 SI 20 A FIE-CAREI LUNI

ALIANȚA LATINĂ

Reproducem, întocmai, revista importantului ziar parizian *L'Etendard* de la 19 Octom-
 bre 1886.

Articolul din capul aceluia ziar e semnat de o veche cunoștință a cetitorilor *Gazetei Săténului*, D-l Gromier, care, ca redactor a mai multor ziare autorizate din Italia și din Paris, a servit mult cauza României.

Feniciani, Greci sau Romani, riveranii mării Mediteraneene, lac latin, începură descoperirea și colonizarea lumii cunoscute de cei vechi.

Apoi creștinii civilisară această lume pe care o uni.

Cea mai mare glorie a rasei greco-latine e meritul său, mai presus de orice obiecțiune egoistă, de a fi putut uni, în un singur tot cele trei părți a vechiei lumi, și d'a răspândi luminele și binefacerile civilizațiunii asupra lumii barbare.

Roma uni popoarele, pân'atunci necunoscute unele altora, prin relațiuni de comerț și de guvernământ; ea stabili uă comunitate de interese și de moravuri, un adevărat sistem de echilibru.

Roma întrecu *Zolverainul* nostru *Mediteranean*; ea întrecu viitoarele *State Unite a le Europei* și pregăti îndepărtatele *State-Unite universale*.

Acastă idee civilisătoare și sublimă, întrevădută dar înlăturată de Moise, încercată de Homer, pătrunsă de Platon, „zugrăvita“ de Virgil, desvolta-

tă de iluminatul drumului de la Damas,—acastă idee tradițională fu reluată de Franca pe vremea cruciatelor, pe timpul lui Abélard și mai ales a sfântului Luis.

Apoi, Dante o condensă, Rabelais o popularisă, Camoëns o puse în versuri, Cervantes făcu un roman heroicomic, Henric al IV voi a o practica, și, în fine. Montaigne, Rousseau, Voltaire, Volney stabili teoria pentru întrebuițarea fiilor Revoluțiunii de la 1789 și pentru cei mai buni ai lor nepoți: Lamennais, Montanelli, Lamartine, Cavour, Michelet, Mazzini, Edgar Quinet, Mauro Macchi, Gambetta, Garibaldi, Henric Martin, Campanella, Littré, Buscalioni, Victor Hugo, Mamiani, Emilio Castelar.

Afară de acest din urmă geniu al rasei greco-latine, toți au murit....Dar ideea supraviețuește și nu piere.

Ideea Alianței *greco-latine*, o dată născută, nu pôte pieri câtă vreme va găsi alimentul la popore. Și acest aliment nu 'i va putea lipsi, de óre-ce la mórtea lui Victor Hugo, precum și la mórtea lui Garibaldi, toți Greco-latinii au plâns și din nou s'au recunoscut frați.

Apoi pe câtă vreme va exista oprăsori și oprimați. Triestiini, Trentini, Alsacieni, Loreni, Armenieni și Bulgari *violentați**) principiul naționalității nu va putea fiin locuit prin principiul de cosmopolitism, pe care,

*) D-lui Gromier 'i a scapat de astă dată și numele de *Transilvăneni, Bucovinieni, Macedoneni și Basarabeni*.

de alt-fel Greco-Latinii nu 'l combat, căci din potrivă, voesc a ajunge la solidaritatea universală prin Alianța *Greco-Latină*, — căutând, în present, puținul pentru a ajunge, mai curând sau mai târziu, la mult.

Și să nu să credă că sunt rari, căci iată capii lor actuali:

Portugalia: Carrilho Videira, Reis Damaso, Teixeira Bastos, Trigueiros de Martel, H. Salgado, Vidal, Ed. Coelho, Theophilo Braga, Melicio, Magalhães.

Spania: Emilio Castelar, Salmeron, Pi y Margall, José Maria Vallés y Ribot, José Paul y Angulo, Antonio de la Calle, Ruiz Zorrilla;

Francia: Lockroy, Floquet, Mézières, Juliette Adam, Edouard Portalis, Anatole de la Forge, Ranc, Vacquerie, Wilson, Spuller, Yves Guyot, Henri Maret, Andrieux, Rouvier, Germain Casse, Dreyfus, Frédéric Passy, Edouard Laferrière, Foncin, Marbeau, Armand Lévy, Thiabaud, Merley, Bernier, Louis Liévin, Raoul Canivet, Clovis Hugues, baron de Tourtoulon, Eugène Delattre, Benoit Malon, Joseph Pollio, Xavier de Ricard, Jean Lombard, Clémenceau;

Italia: Alfieri di Sostegno, Cernuschi, Cairoli, Aurelio Saffi, Canzio, Maineri, Lupis, Siro Corti, Raqueni, Diego Martelli Lemmi, Carducci, Cavallotti, Bilia, Canini;

Grecia: Zamfiropoulo, Moschovachis, Delyannis, Mignaty, Frabasilis, Angelopoulo, Kephallinidi, Zarifi, Spiridon de Biasis, Zacchiri, Georgiadès.

Armenia: Meguerditch Kherimian, Meguerditch Terlémezian, Kalousd Aslanian, Portoukalian, Broussali.

România: Rosetti, Dateulescu, Grădistianu, Ionescu, Mitilieu.

America: Torréc-Cañedo, Quesaga, Diaz, Urrabieta.

Cât pentru organele lor speciale, nu sunt mai puțin nameróse. Iată cel puțin, acelea ce 'mi au deschis mai des colónele lor de la 1865:

Legi Latina et Arménia, de Marseille; — *Confederazione Latina*, *Italian Times*, *Diritto*, *Gazetta d'Italia*, la *Le-*

ga Democratica, de Rome: — *Ferruccio*, *Opinione Nazionale*, *Fieramosca*, *Nazione*, *Fédération*, de Florence; *Paris-Rome*, *Étendard*, *Revue du Monde Latin*, *Correspondance Merley*, *Corrispondenza Italiana*, *Revue Socialiste*, *Revue Moderne*, *Revue Française*, *Echos de l'Union Latino-Américaine*, *Anti-Prussien*, *Défense Nationale*, *Estafette*, *Evènement*, *National*, *Voltaire*, *XIX Siècle*, de Paris; *Epitheorissis*, *Palingénésie*, d'Athènes; — *Binele Public*, *Fratia*, de Bucarest; — *Gazeta Săténului*, de Rîmnicul-Sărat; *Telegraful Roman*, d'Hermanstadt-Sibiu; *Stamboul*, de Constantinople; — *Atlas*, d'Oran; — *Voz de Cataluna*, *Federalista*, de Barcelone; — *Porvenir*, *Progreso*, *Liberal*, de Madrid; *Pacto*, de Lerida; *A. Crença Liberal*, *O. Justiça do Povo*, *Democracia Portuguesa*, de Lisbonne; — *A. Discussão*, de Porto; — *The Home Review*, de Notingham; — etc., etc.

'Mi e inoposibil a le enumera pe toate aceste organe și n'am voit a cita de cât pe cele mai cunoscute și mai devotate.

Gromier.

EXPOZIȚIUNEA AGRICOLĂ

și
Concursurile de vite și de pluguri din 1886
DIN R. SARAT.

După cum am anunțat, în precedentele noastre numere, Expozițiunea s'a deschis la 10 și s'a închis la 15 a curentei luni.

Deși șcim că din probele ce se expun la asemenea expozițiuni nu se póte judeca cu siguranță starea recoltei comunelor din județ, de óre-ce e cunoscut că — din indeferență sau neșciință — mulți din agricultori nu iau parte la asemenea întreceri și probele trimese direct de exposanți pot fi alese și prin urmare, nu representă »producțiunea reală.«

Deși, dicem, noi ceștiua de la această gaze-tă, cari ne-am dat cuvintele noastre de modul cum credem că ar fi foarte necesar a se modifica legea acestor concursuri, nu putem fi »siguri« de »realitatea« recoltei și vredniciei plugărești pe câtă vreme cercetarea nu se face la *fața locului*, unde se cultivă; dar, tot așteptând a se modifica această lege, am cercetat această întrecere plugărească. Cerealele au fost bine reprezentate și gra-

ție numai chipului practic a aranjării lor în câpéu în localul din grădina publică a orașului.

E de regretat numai că mai tutulor expoșanților nu li s'au pretins, la aducerea probelor d-lor, a arăta suma hectarelor sau ariilor ce au cultivat din acele probe de producțiuni agricole. Aceste indicii sunt foarte necesare precum și specificarea greutății pe cât e cu putință. E de dorit ca pe viitor să se pretindă dacă nu un raport al expunătorului asupra cultivei sale, cel puțin arătări sumare semnate de exposant. Pe lângă că publicul vizitator și juriul și va da sēma mai bine de asemenea producțiuni, dar și controlul ar fi mai cu putință și s'ar evita fraudele și alegerile pentru expoziție, de ore ce expunătorul va fi nevoit a aduce *proba generală*, a recoltei acelor hectare, iar nu numai a spicelor, știuleților etc. eșecșionali.

Acestea precum și altele, ce am arătat cu alte asemenea ocașuni, în această revistă, sunt lucruri ce s'ar putea face pe viitor dacă s'ar pune mai multă stăruință cel puțin de comisiunile viitoare a le juriilor expoziției.

Nu mă voi încerca a face uă lungă descriere a expoziției, ci voi da rezultatul judecării juriului apreciator și o repede ochire.

Porumburele sunt multe și din multe părți ale județului. Se observă mai ales portocaliul: bine copt, cu frumôșai față roșcată; apoi puțin cinguantin galben, hângănescul și porumbul obicșnuit vechiu. Judecând dupe probele minunate ce s'au adus — în bôbe și știuleți — județul nostru va avea uă recoltă de foarte bună calitate.

În secțiunea porumbului am gășit un săculeț cu porumb roșu-vechiu obicșnuit-lătăreț și mare, intitulat de exposant a cărui nume l' tacem: pignoletu. Acest expunător, de sigur, a voit a juca o farsă comisiunei juriului, creșând că între toți nu se vor găsi a șci deosebi pignoletu. Pignoletu a fost descris în acest diar; n'are bobul lătăreț, ci rotund de formă deosebită or cât ar fi de degenerat; în județ cele 2 sau 3 persoane care numai l'au cultivat l' au abandonat și bine au fact înlocuindul cu portocaliul mult mai productiv. D'asemenea felicităm pe plugarii Rîmniceni că au mai delășat porumbul târșiu și chiar cel prea timpuriu dar puțin spornic la cantitate, numit cinguantin-galben.

E constatată că singurul portocaliul și Duthon-korn sunt porumburele proprii județului nostru. Portocaliul e greu, spornic și cântat. Duthon-korn e mai ușure dar și mai timpuriu (se côce înainte Portocaliului) și—dupe observațiunile mele proprii — dă mai multe bôbe la hectar, de ore ce legă știuleți mulți și mari. Acestă observațiune, mă grăbesc a mărturisi pentru a nu asuma vr'o rēspundere,

am fact'o în o singură localitate și în un singur an (primul an al introducerei acestui porumb în județ); deci să se încerce mai întâi în mici întinderi.

Între varietățile de porumb am văduț și câți-va frumoși știuleți de porumb alb sbărcit cultivați, de d-l Mathei Hristescu. Bobul e mare, lătăreț, presintând aspectul unui dinte de cal; aprôpe strevêdșcios, puțin făinos dar foarte zăhărat, cu vârful găunos. Acest porumb numit de francesi „dinte de cal“ se cultivă pentru a se fierbe și mânca; e foarte dulce și gustos.

Cetitorii *Gazetei Sățenului* și reamintesc că am vorbit despre acest porumb factândui descrițiunea, fie că se cultivă pentru bôbele sale (*Gazeta Sățenului an I*) fie ca plantă de nutreț (*Gazeta Sățenului an II*). Creșce foarte înalt și frumos și e foarte bun pentru a se cultiva pentru nutreț-verde. Grăunțele se coc cam târșiu, iar tulpina pôte creșce până la 4 metre înălțime.

Porumbul dinte de cal l' am văduț că s'a cultivat, în România, prin unele grădini mai mult ca curiositate, precum s'a cultivat și porumbul cu foile învărgate cu alb care e și mai târșiu ca porumbul dinte de cal și în clima noastră rar am obșinut știuleți cari s'aiba vremea a se côce bine. Porumbul dinte de cal se côce în România și e uă varietate bună mai ales pentru a se cosi de verde și păstra ca nutreț verde.

S'a recompensat următorii:

Ștefan Gălcă, Dăscălești, medalie de argint.

Const. Fleva, Socariciu, medalie de argint.

Petre Dumitru, Obilești, 1 semănătoare.

Ion Roșca, Cost-Mari, 20 lei.

Ion M. Cristescu, un plug.

Marin Flocea, Nisipurele, 1 grapă de fier.

Dobre Nișulescu, Vișani, 1 grapă de fier.

Negu sin Negu, Gradișcea de sus, 1 grapă de fier.

Constantin Lupu, Sl.-Galbenu, 20 lei.

Ion Ioniță, Mărtinești, un plug.

Tôder Niculai, Gologanu, 1 grapă de fier.

Alexe Părlog, Risipiți, 20 lei.

Grânele, care se șcie că din cauza lungelor periôde de ploii și secete precum și neguri și insecte n'au prea fost frumoșe, s'au expus destule. Pentru timpul de față probele erau destul de frumoșe; ba am văduț chiar admirabile și grele.

Tôte aceste grâne, afară de două sau trei, erau de tómnă, din varietățile obicșnuite cu spicul alb și roș.

Juriul a premiat și pe următorii:

Ștefan Golēnu, Măicăneșc, 1 grapă de fier.

Călin David, Obilești, medalie de bronz.

N. N. Jugurēnu, Șgărciți, medalie de bronz.

Secară putem dice, cu siguranță, că am vedut de totă frumuseța probe de cea cu bobul alb verduiu (St. Helena). Vedem cu bucurie că se cultivă foarte mult mai ales de săteni.

S'a recompensat următorii :

Manolache C. Udrea, Sl. Galbenu, un plug.
Ion N. Roturu, Sl. Galbenu, uă grapă de fier.

U. Manescu, Sl. Galbenu, un plug.

Tănase Gegiu, Plainești, un plug.

Töder Dumitrescu, Băbeni, un plug.

Orzele expuse, ca mai toate orzele din județ, sunt urâte, galbene și ușore. Acésta, de sigar, că provine mai ales din pricina vremei. Cele mai multe erau din cele obicinuite.

Juriul a ales probele următorilor :

Nastase Șerban, Costienii de jos, 20 lei.

Radu Tănase, din Maluri, uă grapă de fier.

Ovės n'a expus de cât un sătén și d-l Datculescu alb și negru. E de regretat, de ôrece bobul ovėsului e foarte bun pentru vite, precum și paele. Apoi e înlesnitor la semănat și de recoltat, de ôrece rămâne mai la urmă. D-l Datculescu afirma că speciile sale de ovės 'i au dat anul acesta peste 2 kile la pogon, arând de 2 ori în porumbișce.

Meiul era bine reprezentat. Fie din cauză că anul acesta a eșit ușor (cu poi), fie din cauza nenorocitei abandonări a plantelor-nutret, meiul n'a atras băgare de sémă. Dintre toate probele numai două probe erau de mei alb; cele alte se compuneau din mei obișnuit galben. E de regretat căci meiul alb e mai bobos și mai ales paiful său crescând mai mare și mai foios iar spicul său negru mai rămuos e mai bun pentru nutret de vite ca cel alt.

S'a recompensat Dumitru Costin, din comuna Bălești, cu uă semănătoare.

Sămênță de Luzerna a expus numai d-l N. G. Jugurénu din Grebăn. E bine curățată și bine ținută, e de varietate unгурéscă, iar nu Luzernă de Provence.

S'a recompensat cu uă diplomă de onóre.

Linte a expus un singur sătén; deși cam ordinară dar, pentru a se încuraja acéstă rodnică și delăsată cultură, juriul a acordat lui Radu Ogradă, care a expus'o un premiu de 40 lei.

Fasole ra destulă și chiar de aceea ornamentală (fasole urcătoare cu florile roșii proprii pentru înpodobire). Acéstă fasole bobosă admirată de unii, n'a avut favórea juriului, care, cu drept cuvânt, s'a ocupat mai mult de cea proprie hrănirii, recompensând de preferință fasolea neurcătoare [ológă] de care se cultivă numai în câmpii în județ, și

se vinde fie pentru trebuințele din țară, fie chiar pentru export.

Următoarele persoane au fost premiate :

Seóla de băeti din Grebăn 50 lei și medalie de argint pentru diverse feluri de fasole și alte legume expuse.

Milea Töder din com. Sl. Galbenu, un plug.

Manea Voicu, din Hângulești, uă grapă de fier.

Grigore Măciucescu, Nicoleşci, medalie de bronz.

Struguri și fructe s'au adus numai de următorii și încă vr'o trei săteni :

Juriul a recompensat pe următorii :

Matei Hristescu, Dragoslaveni, Med. de aur.

C. T. Dumitrescu, Dănulesci, Medalie de argint.

Tănase N. Teodorescu, comuna Cărligele, 20 lei.

Raducan Băescu, com. Buda, Medalie de bronz.

Sămênță de Cănepă mai bună a găsit juriul p'a d-lui *Coman Negoescu* din com. Bogza, Medalie de bronz.

In în fuiori a adus mai bun d-l *Ion Ioniță* din com. Rîmnicenii, s'a recompensat cu 26 lei.

Rapiță expusă s'a premiat a lui *Negu Ștefan*, din com. Ciorăști, cu 20 lei.

Cartofi a adus d. *G. Georgescu*, din com. Golești, s'a recompensat cu 20 lei.

Cépă mai mare și de bună calitate a adus *Marin Dumitru* din Bălțați. 'I sa decernat un premiu de 20 lei.

Vinuri. Dintre vinuri s'a găsit mai bun vinul roșu vechiu al d-lui *Al. C. Plagino*, din com. Plainești, căruia 'i s'a decernat o Diplomă de onóre.

Țuica cea mai bună din cele expuse a fost aceea de tescovină a d-lui *Petrache Panaitescu* din com. Cărligele, căruia 'i s'a decernat o Medalie de argint.

Melisă a adus d-na *Balașa Furtună* din R. Sarat. 'I s'a acordat uă medalie de bronz.

Lână a adus următoarele : *Smaranda Gârcea* din com. Bogza. 'I s'a acordat 15 lei.

Stana Coman Negoescu din com. Bogza. 'I s'a acordat 15 lei.

Expozițiunea mai coprindea și alte producțiuni agricole, precum bostani colosali pentru hrănirea vitelor, câte-va plante oficinale etc. pentru care nu s'a decernat premii.

» Pentru produsele numeroase și de uă calitate superioară expuse de către eșpunătorii din comuna Slobozia Galbenu. Juriul premiază pe Primăria acestei comuni cu un trior, d'al cărui us vor beneficia locuitorii acelei comune, dupe rândul de înscriere ce va face

fie-care locuitor în un registru ad-hoc, ținut în biurolul Primăriei.“

D-lui C. C. Dateulescu, proprietarul-cultivator al moșiei Sl-Galbenu, i s'a decernat o Diplomă de onoare pentru produsele sale agricole.

D-l Dateulescu expusese (ca probe pentru vânzare, hors de concurs) următoarele, în bobe, snopi și știuleți.

Grâu bălan bătrân, roșu de Banat și Scherif cu spicul pătrat. Orz golaș, cu 4 rânduri și cavalier. Ovės de Siberia și de Tartaria. Meiu alb și galben. Porumb portocaliu, cinguantin galben și Duthon Korn. Secară St. Helena, etc.

Concursul de vite s'a ținut la 12 Octombrie. Judecând după numărul vitelor aduse la acest concurs și fiind dat întinderea județului, județul nostru care în reamintirea frumoșilor și numeroșilor cai ce se găseau și se exportau, are marca un armăsar; Județul nostru, ție, în această pricină a ajuns în uă stare de degenerație completă.

La acest concurs nu s'a adus nici un cal. Și toate vitele, care concuau, erau în număr de 12 capete vite cornute mari și 8 berbeci.

Juriul, în urma examinării făcute acestor vite, a găsit demni de premiați următorii:

Comuna Măcsinenii pentru 2 buhai ai satului, de rasă de Moldova, încrucișată cu cea locală de câmp, foarte frumoși, robuști și vrednici pentru prăsilă; s'a decernat un trior pentru usul locuitorilor acelei comuni.

I. G. Ciurea, proprietarul moșiei Fotinul, pentru un buhăiaș de un an ce juriul a preferat celor alți doi buhai de rasă de Svițera încrucișată cu locala ce mai adusesse: Medalie de aur.

Ion Țăru, din com. Măcsineni, pentru 2 berbeci cu părul țigae, uă semănătoare.

N. Burlacu idem, pentru un berbec țigae 30 lei.

Antohi Anghel, 1 semănătoare.

Coman Negoescu, comuna Bogza, 1 semănătoare.

Alexe N. Popca din com. Băleșci pentru uă vacă rasă obicinăită încrucișată cu rasa unghurească, și pentru 2 boi rasă de Moldova; Medalie de argint.

Toate aceste vite s'au constatat, prin certificatele Primăriilor respective, că sunt propriile reproduceri în județ, a le concurenților.

Concursul de pluguri s'a ținut pe moșia orașului în ziua de 14 Octombrie, peste drum de gară.

Sătenii plugari avău a ara mici loturi ce li se destrăbuise fie-cărui prin tragere la sort.

Pământul, ce li se dăduse pentru a și arăta vrednicia și băgarea lor de sēmă în conducerea plugului și a trăgătorilor, se compunea din o țelină veche și întărită de vreme

În general vorbind, săteni concurenți, în acest loc greu de lucrat, au arătat multă sciintă în aședarea și conducerea plugului, arând bine și potrivit.

Unii se distingău prin arătura adancă chiar de 25 centimetre. Alții prin regularitatea și răspunderea brazdelor. Alții prin voinicia trăgătorilor. Alții prin modul cum trăgătorii și împlinēu misiunea lor.

Cele mai multe pluguri erau de fier, originale Rudolf Sack; mai puține erau de cele unghurești și vr'o câte-va numai de cele vechi de lemn. Mai toate aceste din urmă pluguri de mușeu nu numai că n'au putut a face o bună arătură, dar s'au și rupt. Relativ la această consiliem pe acei săteni ce, avēnd pluguri de fier, și-au scos pentru expozițiune putredite le pluguri de lemn cu nădejdea că vor obține mai lesne premiuri, a nu se înșela pe viitor, căutând a înșela juriul.

Au luat parte la concurs 76 săteni din comunele: Bileșci, Măcrina, Malurile, Știubeiu, Măcsineni, Zgărciții, Balta-Albă, Socariciu, Gologanu, Costienii-Mari, Costienii-de-jos, Bălțații, Sl-Mihălceni, Bogza, Rinniceni, Obidiții, Obileșci, Corbu, Galianca, Măcănesci, Ciorășci, Băleșci, Galbenu, Balăcēnu și Mărtineșci.

Juriul a recompensat pe următorii:

Ion Anghel (No. 7), com. Sgărciții: uă semănătoare.

Iordache Mustăța (No. 25) com. Măcrina: 60 lei.

Const. Roșca (No. 66), com. Galbenu: Uă grapă de fier.

Mihăleca Vasile (No. 4), com. Știubeiu: Uă grapă de fier.

Radu Dima (No. 6), com. Măcrina: 25 lei.

Paraschiv T. Popa (No. 8), com. Balta-Albă: Un plug.

Töder Duță (No. 9), com. Socariciu: Uă grapă de fier.

Iordache Roșu (No. 13), com. Costienii-de-jos: Uă grapă de fier.

Gheorghe Turcu (No. 36), com. Măcrina: Un plug.

Const. Morun (No. 54), comuna Corbu: Un plug.

M. Dan (No. 73), com. Balăcēnu: 25 lei.

Stivica Grigore (No. 44), comuna Ciorășci: Uă grapă de fier.

Gavrilă Vlad (No. 45), comuna Ciorășci: 30 franci.

Dumitru Mihăla (No. 51), comuna Mărtineșci: 25 lei.

Tănăsache Caloiu (No. 20), comuna Rinniceni: Uă grapă de fier.

Cu chipul acesta s'a plasat la expunetorii, a căror probe au părut juriului mai bune, premiurele puse la dispozițiunea sa, în diferite rânduri, de Minister și care se compun din 4 pluguri, 6 semănătoare de mână, 2 tri-

ori, 14 grăpi de fier*) și lei 900 (din care sumă s'a cumpărat cu 399 lei încă șase pluguri, rămânând pentru premii bănești suma de 501 lei).

Aceste premiuri se vor împărți premiaților în ziua ce li se va face cunoscut prin intermedierea Prefecturii. Sătenii vor aduce un certificat pe hârtie simplă a Primăriei respective prin care să se constate indentitatea lor.

Din suma de lei noi una mie dată de consiliul județian pentru această expozițiune s'a dispus a se achita toate cheltuețele făcute cu aranjarea expozițiunii și care nu vor trece peste suma de lei 250; iar pentru rest Juriul a dispus a se lăsa în casa județiană pentru a forma începutul unui fond pentru organizarea în acest județ a unui comițiu agricol.

Reporter.

Băgare de sémă la reacțiunea coalisată

Să nu uităm nici o dată trecutul! Să profităm de învățămintele lui! Nu vom putea face mai bine, pentru a scăpa rasa latină și cea mai frumoasă a ei isbândă Libertatea.

Nu de gēba Germania a cedat în această gravă chestiune a Bulgariei, poruncei Czarului. Nu de gēba Austria, a cărei interese vitale sunt cu toate acestea amenințate prin această mergere înainte a panslavinismului militant, făcând san arătându-se că face abnegațiune de a le lor scumpe tradițiuni, priimind lucrul ca făcut, și amenințând Constantinopolul, fără a alerga în ajutorul său.

E pentru că cele trei puteri de la Nord s'au înțeles d'a uita neînțelegerile lor particulare, pentru a alerga în **potriva tuturor țărilor libere**, Franța și Italia în cap, cu riscul ca apoi să se rupă între ele pentru dominațiunea Europei. Această sare în'atâta în ochi, e ast-fel de manifest în cât trebuie să fii orb pentru ca să n'o vești.

Există pentru noi aștia *latini democrați și liberali* de orice nuanță un remediu pentru acest rău teribil pentru această situație plină de primejdii?

Da, este unul — dar, însă nu e de cât anul: Unirea strânsă și permanentă a *popórelor iubitoare de libertate contra coalitiunii trecătoare a autoeraților, în vecinicie legați personal.*

Noi suntem uă sută douăzeci milioane, cuprindând în alianța noastră, adevărat sfântă, țărele de jos, Belgia și țerele scandinave, care nu cer mai bine de cât să mergă cu noi.

Suntem chiar 150 milioane, înrolând *Inglițera* sub stégul nostru de salut, și ea va merge cu noi, ne putând face alt-fel de cât **voind să piară.**

D. Din fabrica E. Saak, de-care din 2 bucăți.

Cine va rezista acestei imense falange? Nu vor fi de sigur acele capete coronate, care, ele, sunt departe d'a fi susținute de bună-voe de popórele lor.

Să scim voi; înainte d'a fi prea târziu, înainte ca barbarul să *șică* încă'o dată *vae victis!* și vom triumfa

Iar dacă nu vom ști să voim, ei bine! să întindem grumațul nostru la jug!

'Lam meritat.

L'Etendard.

Imbunătățirea vitelor de muncă

Chestiunea îmbunătățirii vitelor, e o chestiune care pentru a fi mai desăvârșit atinsă, cere respectarea mai multor factori, cari au înruiure neînăturată asupra acestui fapt.

Privită numai d'intr'un punct de vedere, această chestiune — așa după cum fac mare parte din agronomii și sportsmens, e a o rezolvi printr'un deficit economic. Tot d'auna pierderile, au atins pe cei ce s'au semețit fără a ține socoteală de vederile științifice cari sunt tot deauna limpezi.

Imbunătățirea vitelor de muncă e o témă ce nu pôte fi lămurită în câte-va rînduri și în cadrul unei reviste ce e silită să dea loc la o pluralitate de materii. Această chestiune nu se pôte limpezi bine de cât numai printr'o scriere a parte. Cunoscând dar insuficiența ce va înfățișa aceste rînduri, voi căuta numai să arăt câte-va vederi personale în rezolvirea, în parte netăgăduit, a ameliorațiunii raselor noastre de vite.

De scurt timp plecat după băncile scoalei, negreșit nu am avut vreme și împrejurări, ca să studiez cu deamănuntul caracterile zootehnice ale an'malelor din țara noastră, cu toate acestea, după cele ce am vădut și după descrițiunile culesse de prin lucrările privitoare la vitele din țară se pôte alcătui părerea că, în general, în țara noastră vitele de muncă se pot clasa în două diviziuni: vite de munte și vite de câmpie.

Fie-care din aceste diviziuni, prin înruiurea sub care s'au aflat strămoșii ce le-au născut, au căpătat atît din partea climei, cât și mijlocului de hrană, adăpost, tratament etc, niște caractere, cari, pentru un ochiu deprins, se pôte ști cărui fel de vite aparțin.

E forțe drept că vitele noastre puse alături cu vitele din străinătate, crescute și hrănite adesea numai pentru expozițiuni și concursuri de animale, sunt mai jos sub raportul frumuseței; dar această se datoreșce lipseilor de hrană ce întimpină vitele noastre, lipsei de adăpost bun și igienic, relelor tratamente la care le supunem, muncilor peste măsură de mari ce le cerem și cari mai tot-

deuna sunt peste puterile lor. Acestea sunt, în scurt, pricinele degenerării vitelor noastre, iar nu lipsa de strămoși faimoși ca acelor din străinătate.

Aceiași strămoși, puternici, sănătoși, frumoși, i-au avut toate animalele din toate părțile și numai mijlocul de trai în cari s'au aflat, bun sau rău, a făcut deosebirea ce o întâlnim între vite, fie din țară fie din străinătate.

A ne frământa cu teorii de fantazie, e un păcat pentru acei ce se îndeletnicesc cu ele cât și pentru cei cari le urmez sfaturile. »Să aducem sânge de rasă« e un cuvânt ce zboră tot d'auna din buzele lor. Pare că ar fi vre-un animal lipsit de sânge.

Dar, ne vor dice, : sub numirea de »sânge« vom a înțelege întregul caracter al unui individ animal, în care se oglindește însușirile rasei din care face parte. Mărturisim că așa e, străinii au muncit și au alcătuit varietăți de animale la care trebuie să rivnim cu toții; însă scoborîndune pe tărâmul practic care ar fi sfârșitul ce-l am căpăta prin introducerea în țară a reproductorilor de »sânge« ?

Cel mai rău.

Vom cumpăra, sau mai bine ăș, ni se va vinde, numai reproductori cari n'au nici o valoare în străinătate, sau au o valoare prea mică, fiind crescuți în molesire, sau cu ôrecari vicii.

Dar noi mergem cu credința până acolo în nădejdea că am putea căpăta *cei mai buni* reproductori ce credeți că vom obține?

Niște produse din cele mai triste și cari pot pune în pericol și însușirile netăgăduit de mari ale raselor noastre. — Și iată pricina: Mijlocul de trai și îngrijiri în cari se află vitele din străinătate, sunt cu totul, dar cu totul, deosebite de acelea în cari sunt crescute animalele noastre.

Să se încerce — ca să nu spunem că s'a încercat — introducerea în țară a unei vite streine și se va vedea, că sub lipsurile sau neajunsurile de hrană ce le sufer vitele noastre, în adăposturile (?) în cari trăesc cele de la noi, sub tratamentul, clima etc în cari ținem noi animalele, — dacă nu cum va peste un scurt timp viaa adusă din străinătate, n'ar căpăta o valoare mult mai mică de cât aceea ce o au și o păstrează vitele noastre.

Trecem asupra acestui punct statornicind că strămoșii buni au multă și mare înrîurire asupra produselor, dar că trebuie să se respecte cu băgare de seamă mijlocul de trai în cari s'au aflat ei.

Strămoșii, hrana, adăpostul, clima și îngrijirile, sunt factorii de frunte cari influențează asupra îmbunătățirii sau degenerării vitelor.

Animalele nedomesticite, nesupuse nevoi-

lor omului, în stare sălbatecă, se înmulțesc prin cei mai puternici dintr'înșii și astfel speciile s'au îmbunătățesc. Această reproducțiune se numește *selecțiune naturală*.

Omul stăpânește reproducțiunea animalelor domestice și o îndreptăză după interesul său; această reproducțiune ia numirea de *selecțiune zootehnică*.

Selecțiunea zootehnică în cea mai practică, și ia pôte fi preconizată în interesul economiei rurale pentru ameliorațiunea vitelor. Acest fel de reproducțiune, în străinătate și de către toți ômenii ce și înțeleg interesul, e condus cu multă veghere, oprind orice reproducțiune între animalele degenerate sau cari nu corespund interesului zooeconomiei. Locuitorii noștri săteni, lipsiți de puțința de a se cultiva și neînțelegând folosul ce ar curge din supravegherea reproducțiunii animalelor lor, las mai tot deuna întâmplării înmulțirea vitelor ce le au.

Ast-fel în fie-care primă-vară se pôte vedea pe câmpii, un armăsar, bătând o minză de doi ani; un minz prea crud, sleinduse cu o iapă bătrână; un taur adesea viguros, pierdându-și puterile cu o juncană prea ténară; un junc tânăr, cu o vacă bătrână.

Se înțelege de toți rezultatele ce se capăt prin reproducțiunea acestor animale, cari se găsesc în disproporțiune de etate, constituție, temperament, însușiri s. c. l. Rezultatele sunt acelea pe cari le întâlnim cu privirea, mai în fie-care ă și cari tărîe după dîsele un biet sătén amărât de neputința vitelor sale, pe cari le imbie la mers cu ciomagul.

În vedere că sesiunile generale districtuale se intrunesc în sesiune ordinară cu începeré de la 15 Octombrie a. c. ași înfățișa luarea în considerațiune a propunerilor ce am onóre a face și negreșit a le amenda sau modifica după cum va fi mai practic:

a). În fie-care comună să existe un număr determinat de armăsari și tauri, reproductori privilegiați.

b). Acestia să fie aleși dintre produsele cele mai de frunte din localitate și a căror aptitudini să corespundă intereselor locale. Fii să fie născuți din părinți buni de a căror sigură împreunare să se știe.

c). Toți ceilalți minji și juncani să se emasculze, pentru ca cu acesta să se impede reproducțiunea lor.

d). Locuitorii cari vor refuza emascularea minjilor sau taurilor ce i posed, să fie obligați a și i ține izolați de animalele-femei, ale celorlalți locuitori, pe tot timpul căldurilor.

e). Alegerea reproductorilor privilegiați să se facă de o comisiune alcătuită din medicul veterinar al districtului, sub-prefectul respectiv, primarele comunei — care va fi obligat să dea asigurările cele mai temer-

ce în privința strămoșilor reproducătorilor cei va înfățișa — și din doi locuitori trași la sorți.

f). În timpul căldurei animalelor, chiar reproducătorii privilegiați nu vor putea fi în contact cu femelele de cât în niște anume condițiuni. Aceste condițiuni vor alcătui un regulament, care se va redigea de medicul veterinar al districtului, arătând cerințele în cari să se facă bătăile și gonirile, precum și femelele cari trebuiesc excluse de la reproducțiune.—Practica bătăilor să fie condusă de o comisiune din localitate.

g). Să se organizeze expozițiuni și concursuri de animale, unde să se premieze reproducătorii și produsele ce vor avea aptitudini mai corespunzătoare cu cerința intereselor locale, iar nu cu a tipurilor visate—.

h). de la concursurile acestea să se înlăture cu desăvârșire ori-ce animal importat în țară, sau ori-ce produs de întâia, a doua și a treia generațiune, a unei părechi aduse în țară,—.

Fără a mai alerga la înstrăinarea unei sume însemnate de bani, pentru cumpărarea, din străinătate, a armăsarilor și taurilor, acest mijloc—negreșit îmbunătățit—ne va aduce și often și cu siguranță la soritul vitelor noastre, cercetând pricina degenerării animalelor și căutând a le înlătura pe cât cu putință, căci iată misterul acestei chestiuni: îmbunătățirea vitelor.

Date fiind însușirile, corespunzătoare cu nevoile noastre, ale animalelor ce trebuie să se reproducă, trebuie să ținem socotă tot cu atâta însemnătate și despre mijlocele de hrană și adăpost ce suntem nevoiți să le dăm.

Animalele produse din părinții cei mai buni cu putință, fiind așezate în condițiuni rele de trai și adăpost, se ofilesc și nu mai pot răspunde la interesele noastre. E dar de nevoie să se facă instrucțiunea sătenului în privința condițiilor de igienă în cari trebuie să și crească animalele.

Medicii-veterinari, prin conferințele ce le fac, nu pot răspunde de cât foarte slab la această instrucțiune a sătenului, din cauză că timpul nu le permite a face conferințe în fie-care sat, și chiar așa fiind o conferință pe an în fie-care comună nu poate aduce mult folos sătenilor.

Trebue dar căutat alt mijloc.

Școala rurală și instituțiunea cursurilor pentru adulți, ar putea da cel mai mare folos. Însă și aci altă greutate: pe de o parte că noțiunile de medicină-veterinară nu sunt introduse în cadrul programelor, pe de alta, chiar învățătorii cei mai devotați nu au de unde culege aceste noțiuni.

Utilitatea unei lucrări în acest sens se face simțită. Mijlocele materiale însă lipsesc. Nu rămâne de cât două căi spre a suplini

această dificultate, sau fie-care consiliu județian să prevadă un fond, sau toate consiliile județene din țară să se coasocieze pentru a alcătui un fond, pentru tipărirea unei lucrări de felul pe care îl arătam.

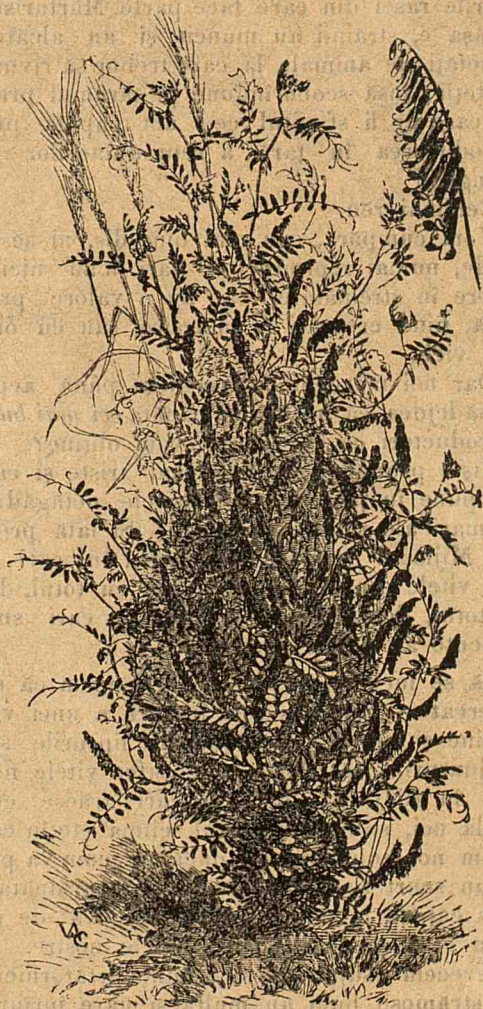
I. St. Furtună.

MĂZĂRICHEA

(*Vicia*).

Sunt multe plantele a căror cultură, în România, ar fi foarte folositoare atât pentru produsul ce ar da cât și pentru buna pregătire a locului pentru cultura grâului.

Măzărighia—*Vicia*—e una din aceste plan-

Măzărighie pură (a se vedea articolul relativ din acest număr).

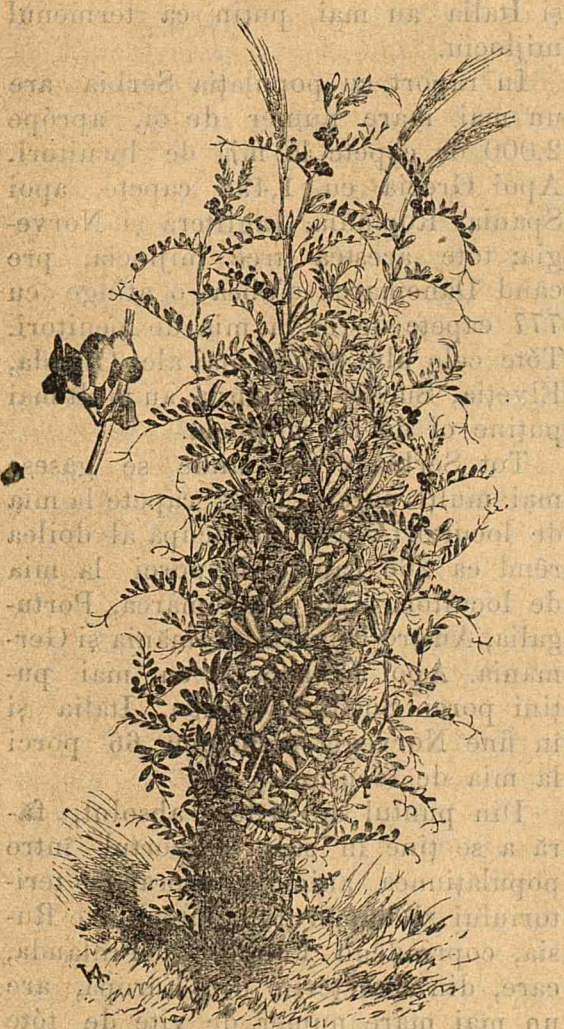
te și, vorba d-lui Aurelian, „ar trebui cultivată în totă țara.“

Acastă plantă, din familia leguminoșelor, se sămăna în puține localități în țară, precum se cultivă de rar plantele-nutret. Va ve-

ni însă timpul când vom vedea holde semănate cu plante-nutret tot așa de multe ca cerealele propriu zise. Atunci vom vedea mai des și Măzăricea care dă un nutret înbelșugător și bun, fie că se dă la vite palită sau uscată. D-l Joigneaux și D-l Moga afirmă că un hectar de Măzăricea poate da 3500 la 5000 kil. fân uscat. Or-cum ar fi, e constatat însă că Măzăricea poate fi cultivată cu folos în România.

Sunt mai multe varietăți de Măzărice; unele de toamnă și cele altele de primăvară; unele cu bobe mai mari, mai albe, sau

Măzăricea de primăvară (a se vedea articolul relativ din acest număr).

mai negre, unele cu frunzele și păstărele mai mari mai cărnoase; unele mai timpurii mai înalte; unele (cele cu bobul albicios) a căror bob s'ar putea întrebuița pentru hrana omului și altele al căror bob servesc la îngrășatul vitelor.

Măzăricea părósă (*vicia villosa*) e măzăricea originală de peste Prut, foarte bună pentru nutret de ore-ce crește nalt și e rustică. E mai târzie ea Măzăricea obicinuită

și dă bóbe puține (grele de 80 kilogr. la hectolitrul) ce se recoltésă cu greu. Cu toate acestea actualmentese încercă cultura ei în multe părți a le Belgiei și Scoției pentru că resistă bine iarna și crește foarte stufósă în cât, când se sémănă, se amestecă cu secară de paiul căreia se susțin tulpinele ei.

Una din gravurele din acest număr infăcișeză acest soi de Măzărice.

Măzăricea de primăvară, infăcișată de a doua gravură din acest număr, e varietatea primăvaratecă a Măzăriceii de toamnă (*Vicia sativa*). E Măzăricea cea mai răspândită, nu poate suferi frigul de érnă din România. Se sémănă de obicinuit amestecată cu orz și ovés pentru a o susține. Bobul cântăresce 80 kilogr. la hectolitrul și se sémănă tot atâta séménță ca Măzăricea părósă, adică 200 kilograme la hectar. Se înțelege că dacă se sémănă amestecată cu o cereală se pune mai puțin. În acest cas se sémănă 150

Porumb alb sbărcit „Dinte de cal“ [a se vedea explicația în articolul Exponițiunea din R.-Sarat din acest număr].

litri de Măzărice și 50 litri de ovés sau orz.

În România se cultivă Măzăricea de primăvară. Ea se sémănă timpuriu în Martie—Aprilie.

Pentru ca producțiunea acestei leguminoase să fie mare să se cultive ast fel :

Să se alégă un pământ cam révân, cam argilos, pentru ca rădăcinele să fie ferite mai bine de uscăciunile din țară; în pământuri

nisipose reușese, prin străinătate în localitățile brumose, umede; să se are adânc și timpuriu, să se boronească pentru a se înmărunța bine pământul. Apoi se sémănă și se boronește din nou; dacă pământul e bine mărunțat de plug e d'ajuns d'a se grăpa după ce se sémănă. Cele mai bune semințe provin din Măzărice semănată rar și còptă bine.

Măzăricea se cosește pentru nutreț de vaci când înflorește, iar pentru cai când începe a face păstări; în'acest cas trebuie cosită și strânsă cu băgare de sémă căci cad frunzele.

Nutrețul acesta d'că se cosește și se strânge cu băgare de sémă e mai hrănitor ca Luzerna, mai ales pentru vitele mai bătrâne. Să se dea câte puțin, amestecându-se cu alt fân și, de se pòte, udat cu apă sărată.

Când se cultivă pentru bóbe se sémănă mai răvărsat, se cosește, până nu se scutură, când se coc cele mai multe teci, și se treeră cu cai fòrte lesne. Vitelor, și mai ales porcilor, trebuie să li-se dea câte puțin de óre ce, Măzăricea fiind fòrte hrănitóre, se îmbolnăvesc, li se aplecă, dacă mănâncă prea mult. Porumbeii sunt fòrte lacomi de aceste bóbe.

Nu numai pentru producțiunea sa înbelșugătoare e bună Măzăricea pentru noi, dar pentru că pregătește fòrte bine pământul pentru semănatul grâului și iată de ce:

Măzăricea, ca și Mazărea, se hrănește mai mult din aer prin foi de cât prin rădăcini; deci nu sărăcesce pământul.

Măzăricea nădușesce erburele rele; deci locul se curăță de ele; și în fine

Măzăricea se pòte cosi timpuriu și astfel e destulă vreme d'a se pregăti locul pentru grâu de tómnă căruia 'i trebuie cel puțin două arături pentru ca să reușescă cu calitatea pământului și felul climatei de ađi.

Constantin C. Datculescu.

NUMĂRUL VITELOR

In diferite țeri din Europa și din cele alte părți ale pământului

In Washington există un departament al agriculturii fòrte activ. Grație raporturilor consulilor Statele-Unite a le Americii s'a putut publica un tablou fòrte interesant a populațiunei animalelor de pe pământ.

In acel tablou găsim că:

In Europa se găesc 92,000,000 vite cu còrne; 36,000,000 cai; 200,

milióne oi și aprópe 46,000,000 porci.

Statele Scandinave și Serbia au mai multe vite cu còrne în raport cu numărul locuitorilor. Danemarca cu 735 capete de vite la mia de locuitori; apoi Serbia cu 600 capete de vite; Norvegia cu 562 și în fine Suedia cu 483.

Francia în privința vitelor mari se apropie cu mijlocia. Apoi Inglitera, Spania, Belgia, Grecia, Portugalia și Italia au mai puțin ca termenul mijlociu.

In raport cu populația Serbia are un mai mare număr de oi, aprópe 2,000 de capete la mia de locuitori. Apoi Grecia cu 1,496 capete, apoi Spania, România, Inglitera și Norvegia; tóte acestea trec mijlocia, pe când Danemarca d'abea o atinge cu 777 capete de oi la mia de locuitori. Tóte cele alte țeri și mai ales Olanda, Elveția, Suedia și Belgia au mult mai puține oi de cât mijlocia.

Tot Serbia e țara unde se găesc mai mulți porci—1,062 capete la mia de locuitori—. Spania ocupă al doilea rând ca 263 capete de porci la mia de locuitori, apoi Danemarca, Portugalia, Austro-Ungaria, România și Germania. Apoi Francia și cu mai puțini porci Suedia, Olanda, Italia și în fine Norvegia d'abia cu 66 porci la mia de locuitori.

Din punctul de vedere absolut, fără a se ține în sémă raportul între populațiunea animală, suprafața teritoriului și numărul locuitorilor e Rusia, coprinđând Polonia și Finlanda, care, din tóte țerile din Europa, are un mai mare număr de vite de tóte felurile, adică: 25,000,000 vite cu còrne, 45,000,000 oi, 10,000,000 porci, și 17,000,000 cai. Creșterea efectivului în cei 20 din urmă ani a fost de 20% pentru oi și de 4% pentru specia bovină și porcine. După Rusia vine Germania cu 15,000,000 vite cu còrne, 25,000,000 oi, 7,000,000 porci și aprópe 3,000,000 cai. Austro-Ungaria vine în al treilea rând și hrănesce pe pământul său

12,000,000 vite cu cörne, 20,000,000 oi și apröpe 3,000,000, cai. In al 4-lea rând e Franția cu 21,000,000 vite cu cörne, 24,000,000 oi și 3,000,000 cai. In Inglitera sunt 9,000,000 vite cu cörne, 32,000,000 oi, 2,502,000 cai și 2,250,000 porci; acest efectiv a scăđut în cești 6 ani din urmă cu 500,000 capete de specie bovină, 750,000 porci și 4,000,000 oi.

In Italia sunt 3,500,000 boi, tauri și vaci, 1,000,000 cai, 9,000,000 oi și 3,750,000 porci, precând în Olanda cu un teritoriu förte mic sunt 1,500,000 vite cu cörne, un milion de oi, 500,000 porci și 300,000 cai. Lucru firesc, negreșit, în uă ast-fel de țară unde 40% din întręga suprafață e ocupată cu fânețuri și iamașe. Danemarca are o populație de 347,000 cai, 1,470,000 vite cu cörne, 1,550,000 oi și 530,000 porci. In Norvegia un milion de vite cu cörne, 1,700,000 oi și 100,000 porci. Suedia cu 2,000,000 vite cu cörne, 1,500,000 oi, 500,000 porci.

In America. Statele Unite a le Americii de Nord au 45,510,000 vite cu cörne, 48,322,000 oi, 12,077,000 cai și 46,092,000 porci. In America de Sud, La Plata sunt 19,500,000 vite cu cörne, 70,000,000 oi și 500,000 porci.

In *Australasia* crescerea vitelor se măresce pe fie-care an și există, dupe profesorul Fream 8,500,000 vite de specie bovină, 75,000,000 oi și 800,000 porci. Cea-ce reprezintă 2,800 vite cu cörne, 23,400 oi și 310 porci la mia de locuitori. Numai în colonia *Austaliană*, Victoria, unde se știe că agricultura d'abea de vr'o 15 ani a început a se desvolta, în 1884 erau 293,846 cai, 1,287,945 vite cu cörne, 10,637,412 oi și 234,347 porci.

In Noua Galie de Sud și in Tasmania (de unde 'și a luat întei vitele colonia Victoria) sunt vite förte renumite pentru lâna lor și se vënd vitele de rasă cu mare preț; ast-fel anul trecut un öre-care D. Taylor din St. Johnston (Tasmania) a vëndut cu 1,150 guinee (28,750 lei noi) un sin-

gur berbec d-lui River din Australia de Sud. Acolo vitele suferă mult din cauza uscăciunei.

In 1883 colonia Victoria a produs 29,866,290 kil. de lâna (103,712,500 lei); ceea ce reprezintă puțin mai mult ca un sfert din producțiunea Novei Galii de Sud, și mai mult ca jumătate celei din Australia de Sud și Queensland.

Vitele cu cörne sunt förte puține în raport cu cele de lâna. Laptele, untul și brânza dă pe fie-care an un produs de 70,670,000 lei și se vinde prin acele localități și prin coloniile din prejur.

Din răsfoirea acelor interesante tablouri reese — o vedem cu durere — că pre când până și prin părțile cele mai nepopulate și sălbatece a le lumii, crescerea vitelor 'și ia un avânt förte mare, crescerea vitelor la noi descesce cu totul.

D.

FOLOSUL OUĚLELOR CA NUTRIMENT

Ouele paserilor conțin, în mic volum, mai mare cantitate de esența hrănitöre de cât cele mai multe alte nutrimente.

Cu tóte aceste înlesnirea cu care ele se găsesce și se conservă precum și calitatea pe care o au de a nu da mijloc la falsificare, le constitue ca un isvor de hrană din cele mai prețioșe.

Oul de găină din cauza lesnei sale digerațiuni, a fineței și mai cu sémă pentru avantajele lui că contribuiesce pentru recăștigarea puterilor corporale, este oul cel mai escelent, a cărui valöre, Hippocrate, părintele medicinei, a constatat'o. Ouële găinei au fost obiectul unei adevărate adorațiuni la multe popöre din vechime. Romanii le aduceau cu mare pompă la serbarea deștei Ceres, iar la Greci nu obțineau mai puține onoruri.

Japonesii iubesc prea mult ouele, și le mănincă ca pe fructe, în urma mesei, și de multe ori și după portocale. Japonesii cei bogăți, förte pretențioși, când este vorba despre ouë, nu mănincă ouele de găină, cari umblă încoa și încolo libere și se hrănesc cum le vine lor. Trebuie ca găinele să fie hrănite cu orez și să ouë in camere într'adins destinate. Pe la noi Europeanii se pre-

feră oule de găină cari se hrănesc cu orș, și sunt priimate în unanimitate ca rele ouele de găini, cari mănâncă multe insecte.

Ouele fesanelui sunt cele mai bune după ouele de găini. Romanii stimau mult ouele pământului, cari se vindeau în Roma până la cinci dinareere (40 bani) unul; și într'adevăr ele sunt escelente cum sunt și cele de lebădă, din ele se pregătesc omlete, pe care și cel mai pretențios lacom era să le primescă ca escelente.

Ouele de curcă și de bibilică asemenea au gustul fin și seamănă cu cele de găini. Iar cele de găscă și de rață sunt mult mai inferioare; ele sunt mai mari și grele la mistuit; cu toate acestea din cauza galbenuşului lor mai voluminos, sunt căutate de cofetari.

În fine enormele ouă de struț cari echivalează cu trei duzine ouă de găină nu sunt vrednice de laudă nici de cum, pe cari nișce călători, probabil fămânđi, le au lăudat prea mult. Gustul ouălelor struțului este slab și omletele ce se fac din ele se despart în bucăți; și pentru acesta Arabii și emigranții în Algeria le întrebuintează numai pentru prăjituri.

Traducțiune de: **Tomius.**

(Din „Le Poussin“)

Tesaurile subpământene

Este cunoscut că numismatica, monumentală și epigrafică ajută foarte mult istoria unei națiuni, și reușese adesea să scotă de sub întrebare multe cestiuni confuse și întunecose.

Însă numai să fie nișce apostoli ai acestor științe, cari să lucreze cu stăruință și să aibă din partea stăpânilor ajutorul necesar.

La noi în țară se găsesc, mai ales pe unde sunt ruine de cetăți, din timpul Romanilor, o mulțime de *tesaure subpământene*, adică antichități prețioase, precum: busturi, statui, figurine, monede, medalii, silixuri, cărămizi și petre cu indicii, vase, arme, sarcofagiuri, etc, etc, pe care dacă guvernul și arheologii ar căuta să le desgrăpe și să le scotă la lumină, ar fi de un mare interes istoric și paleografic; căci de multe ori, pe unde se svonetză sau bănuiesc că ar fi ceva, când se fac săpături sistematice, se găsesc lucruri de o antichitate uimitoare, du-

pă cum s'a întâmplat lui Cesar Boliac în 1869 la Reșca unde — esplozând — a găsit un coșciug de o frumuseță rară și conservare miraculoasă, pentru că, după cinci monete de bronz, pe care le a aflat în mormânt, și dintre care cea mai nouă era a lui Caracala, arătând puterea tribuniciă pentru a 16-a oră, împărat pentru a doua oră, consul pentru a patra oră, care acestea combinate ne dau anul Romei 996, iară al mântuirii 293; adică vechime de una mie șese sute cincizeci și șese ani.

Dar din nenorocire, ele sunt neglijate; căci nu se caută cu îngrijire, și nu se cumpără, în grabă, când din întâmplare cad în mâinile celor profani.

Suntem informați că în multe părți sătenii noștri, căutând comori, dau de ast-fel de odore scumpe, și ei necunoscând importanța lor, le strică ori le vând pe la amatorii de negoț, cum au făcut cei de la Petrosa cu cloșca de aur, care, de și ciuntită, dar — de nu să va mai găsi vr'un Pantazescu s'o fure — are să facă admirațiunea multor secolii de aci înainte, ca și cele lalte lucrări minunate și solide cu care nemuritorii legionari, al căror sânge și inimă au degenerat în noi, sfidau periciunea și legile timpului, stabilind eternitatea faptelor omenești în fața faptelor creatorului.

De aceea, cerem a se lua măsuri pentru asigurarea monumentelor noastre antice contra ignoranței brutale a devastatorilor, și aducerea a cât de multe din ele în muzeul nostru național; căci dâsele sunt icóna pe care stă zugrăvită măreța glorie a străbunilor noștri. Să nu cruțăm nimic pentru adunarea lor de prin ruine. „Ruinele Greciei au dat viață Greciei, ăice răposutul Boliac; istoria noastră ne pôte conserva numai, ne pôte anima contra elementelor ce se scol din toate părțile asupra naționalității noastre.“

I. Aristotel

ALCOOLUL ȘI ALCOOLISMUL

Fără îndoială că alcoolismul, nu numai în alte țări, dar și la noi în România, e plaga și primejdia epocii noastre. Cestiunea alcoolului și a alcoolismului mai mult ca tot d'auna e la ordinea zilei; credem a face bine arătând aci credința d-lui Fournier de Flaix din Franca asupra alcoolului și a alcoolismului; precum și părerea noastră, care nu e de cât credința d-lui Alglave profesor de științele financiare de la facultatea de drept din Paris.

„Chiar în materie de inosit, opiniunea publică și are capriciurile, favoriții și victimele sale.

„Alcoolul dupe unii nu e alt-ceva de cât dușmanul cel mai primejdios al speciei omenești, uă licóre satanică, uă otravă vrednică d'a sfărâma totă civilizațiunea noastră măréță.

„Alcoolul dupe alții e un isvor ne-secat de aur pentru visterie.

„Dar cum alcoolul e în'același timp isvor de nenorociri și fântână de bogăție?

„Alcoolul slujește ca léc la multe bóle.

„Consumațiunea alcoolului e în raport invers cu aceea a vinului.

„In Franca și Statele Unite a le Americi consumațiunea alcoolului e aprópe egală.

„In Italia se consumă puțin alcool și în Spania și mai puțin.

„Rușii consumă de 4 ori mai mult alcool ca Francesii.

„In Austria, care are mai aceeași populațiune ca Franca, consumațiunea alcoolului e mai aceeași iar Germanii consumă mai mult.

„Dupe d-l Mullhal iată care e tabloul cantității tuturilor beuturilor consumate.

1,000,000 Galoane. — Galona = 4 litre 54.

STATELE	Vin	Bere	Alcool	Echivalent in alcool	Galóne de alcool pe cap.	Consumațiunea de alcool pur
Regatul-Unit	15	1007	37	67,2	1,92	5
Franca	760	190	34	101,0	2,65	4
Germania	120	880	60	72,4	1,60	6
Rusia	30	63	145	80,6	1,05	7
Austria	300	245	30	53,0	1,45	3
Italia	480	20	10	50,2	1,76	1
Spania	220	2	3	24,0	1,48	„
Portugalia	60	1	1	7,0	1,55	„
Holanda	3	35	12	8,2	2,05	„
Belgia	4	170	10	11,4	2,07	„
Danemarca	1	25	8	5,1	2,60	17
Suedia și Norvegia	2	35	27	15,4	2,27	17
Europa	1995	2673	377	495,5	1,65	6
Statele-Unite	30	440	76	66,5	1,31	6

„Alcoolul e un aliment, e uă doftorie, dar trebuie a se ști a se întrebuința.“

Or-cum ar fi; alcoolul (esceptându-se, póte, până la un óre-care punct

rachiul scos din prune) e uă otravă, otravă-doftorie, otravă-întăritóre sau cum 'i s'ar dice, dar tot otravă și bine e d'a se trece omul de ast-fel de aliment-otravă sau doftorie-otravă.

În România, și în special prin Moldova, alcoolul, cu care se tâmpește și se înpuțină populațiunea rurală, se consumă în mare cantitate și d'aceia cu durere vedem cum degeneră, se idiotesc, înnebunesc și mor atâtea de alcoolism. Beția de basamac — vitriolat chiar — crește grăsnic prin satele unde mizeria e mai mare. Or- ce ar dice învățatul d-n Fournier, noi socotim și dupe gradul de alcolizare al populațiunii, gradul ei de decădere morală și materială.

Efectele alcoolisării în România ar trebui să îngrijască mai mult pe orice român și să lupte contrăi prin serioase controlări a fabricării și vânzării alcoolului; precum căutând a înlătura ignoranța și mizeria va da lovitura de mărte alcoolisățiunii.

Cei ce cred că nu e numai *excepțional* că vedem oameni culți și cu avere alcoolisându-se, și nu cred că „beția” purcedă *generalmente* din mizerie, n'au de cât să viziteze diferite sate din țară.

Se vor convinge, cu noi împreună, că:

Unde's locuitorii mai săraci și mai ignoranți, acolo domnește alcoolisarea mai mult! Apoi câți dintre sătenii mai puțin ignoranți și săraci merg la cărciumă și câți din cei alți?

D-l Fournier crede că „popórele mai energice și mai prospere se alcoolisă mai mult.”

Noi credem că se înșală și ca probă vom reaminti zisele sale că Rușii consumă mai mult alcool;

Intrebăm: Óre poporul Rus e așa de energetic și prosper, precum ar trebui să fie dupe teoria sa?

Cricrid.

DIN LOCALITATE

La 15 Octombrie s'a deschis sesiunea ordinară a consiliului județian.

Președinte s'a ales d-l Lupu G. Lupescu cu unanimitatea de 14 voturi și nă abținere.

Vice-Președinți s'au ales d-nii Al. Macovei și Const. Păloșanu cu unanimitatea de 15 voturi.

Secrețari s'au ales cu 15 voturi, d-nii Răducan Ba-

escu și G. Spălățelu.

Tot în acea ședință s'a validat alegerea a doi consilieri, d-nii Ioan Dimiu și Alecu N. Ionescu cari se aleseră în col. 2 lea în locul d-lor Toma Chircu și Dr. Cristescu demisionați.

Programa lucrărilor de care urmădea a se ocupa consiliul general județului R.-Sarat în sesiunea ordinară de la 15 Octombrie 1886 următoare a:

- 1). Cercetarea situații județului.
- 2). Votarea bugetelor județului, fondul decimelor și al drumurilor pe anul financiar 1887—1888.
- 3). Cercetarea și aprobarea comptarilor județului pe anul 1885—1886.
- 4). Alegerea unui membru și supliant care urmădea a lua parte în consiliul de revizie al recrutației contingentului 1887 conform art. 31 din legea de recrutare.
- 5). Alegerea unui membru care urmădea a lua parte în comisia de espropiere pentru utilitate publică conform art. 39 din legea de espropiere.
- 6). Confirmarea funcționarilor numiți provisoriu de Comitetul Permanent conform art. 86 din legea consiliilor județene.
- 7). Votarea tarifei muncelor agricole conform art. 23 din legea tocmelilor agricole.
- 8). Numirea unui farmacist în consiliul de igienă, conform art. 47 din legea sanitară.
- 9). Alegerea a doi membri în comiziunea de apel a recensământului pentru anul 1887, conform art. 9 din legea de constatare și percepere contribuțiilor.
- 10). Alegerea unui din membri cari conform art. 25 din legea pentru combaterea floxerei să ia parte în comisiunea pentru evaluațiunea despăgubirii proprietarilor de vile ce se vor distruge în cas de s'ar ivi această insectă și la noi.
- 11). Votarea diferitelor virimente asupra fondurilor decimelor și drumurilor.
- 12). Repararea podului dupe șoseana județiană Rîmnicu-Brăila punctul Obidiți dupe proiectele necesare la adresa d-lui Prefect No. 5914 reg. la N. 2941.
- 13). Se avizeze asupra ordinului D-lui Ministru de Interne serviciul sanitar No. 7392 aneșat în copie la adresa d-lui Prefect local No. 3453 relativ la înscrierea în bugetul județului a unei burse pentru școlă de medicină.
- 14). Să ia cunoștință de ordinul d-lui Ministru la-crărilor publice No. 5582 aneșat în copie la adresa d-lui Prefect local No. 3898 pentru modificările introduse în legea drumurilor din 1886.
- 15). Se avizeze asupra ordinului d-lui ministru de justiție No. 10435 aneșat în copie la adresa d-lui Prefect No. 5399 relativ la desființarea judecătoriei ocolului Balta-Alba.
- 16). Să ia cunoștință de ordinul d-lui Ministru de interne No. 6958, aneșat în copie la adresa d-lui Prefect No. 3360 relativ la înființări de bălciuri.
- 17). Se avizeze asupra adresei d-lui Prefect local No. 3933 relativă la procurarea de medicamente.
- 18). Pentru mobilierul spitalului județian.
- 19). Idem pentru reparația peneteneiarului județian.
- 20). Idem pentru reparația localului în care se conservă arhiva tribunalului.
- 21). Alegerea a doi membri din Comitetul Permanent a lua parte în consiliul de igienă.
- 22). Hărția d-lui G. Leonida Aslan prin care depune lei 300 ca dar județului.
- 23). Cheltuiala facerei podului dupe apa Râmna punctul Gologanu-Sloboția-Ciorăști.
- 24). Adresa d-lui Director al institutului metereologic din București relativă la înființarea unei stațiuni ndometrice în acest județ ordinul d-lui Ministru instrucțiunii publice.
- 25). A se votă o óre-care sumă pentru trimeterea elevilor în studiu ca bursieri în comptul județului.

Angina difterică bântue în următoarele comuni:
Buda, Dediulești, Băbeni, Sgârțiți, Urba R.-Sarat, Grebănu, Socariciu, Bălăcenu, Drogu, Jirlău, Nisipulele, Gradi-acea de sus, Sl.-Mihălțeni, Măicănești, Gologanu și Risipiți.
Tifus (febre tifoide) în Faraónele și Bordești.
Tusa convulsivă în mai multe comuni.

Abundența materiilor ne-a împiedicat d'a face loc în acest număr Croniceii Agricole,

Spunem în trecut, că în urma ploiei de la 3 și 4 Octombrie s'a mai făcut semănături de cereale de toamnă, s'a mai sfărâmat bulgării dupe arătorele făcute pe uscăciune, înlesninduse eșirea cerealelor ce stătêu nerăsărite, mai ales dacă s'a avut grija a se grăpa din nou acei bulgări cu grapa de mărăcini în cele 2, 3 zile după plôe.

Deși mulți ară ș'acum, dar prevedem că numărul hectarelor semămate toamnă acêsta va fi mult inferior anilor trecuți.

Cerealele semămate înainte de plôe, astăzi înverdesc câmp'ile fiind destul de dese; cele ce s'au semănat în urmă d'abea es și cum s'a uscat din nou pământul grânele semămate dupe 12 Octombrie stau nerăsărite. E nevoie de plôe. Vremea a devenit foarte rece și puține cereale de toamnă vor putea înfrăți până ce înghețul va opri avântul lor.

Porumburile se culeg. Fericiți aceia ce au eșit la culesul porumbului la mijlocul lunii Octombrie iar nu la începutul ei. Pre când unele diu porumburile culese la finea lui Septembrie s'au încins' d'acum; cele ce s'au cules dupe Vinerea Mare sunt de bine uscate.

Recolta porumbului în tot județul e admirabilă; pe alocurea dă 35 hectolitre la hectar. Trecătorul prin satele noastre de câmp poate vedea lucrând la leși și coșare noi la micul și marele cultivator. Numai dacă se va oferi și preț bun pentru porumbul bun și mult ce a eșit anul acesta și cărei plantă prășită 'i merge așa de bine în pământul nostru.

Porumbul nu lasă pe plugar, dacă 'l cultivăm bine; deci nu e de loc păcat ca îndată ce cele alte munci se vor mai isprăvi să începem a face ogóre adânci de toamnă pentru porumbul ce 'l vom semăna la primăvară, precum am povăit în toate tomnenele pe cetitorii noștri.

D-l Jude instructor Dobricéau care a stat câte-va zile în orașul nostru pentru a face noii cercetări a plecat la 15 Oct. în București. Se crede că astăzi se va reîntorce din nou. D-l Dobricéu a chemat la instrucție enumerate persoane pentru a fi cercetate; între acestea, ni se spune că s'a chemat și doica care nevoită a fost d'a vâni la tribunal cu copilul d-lui Iosef Orovénu, în brațe, neavând cui a'l lăsa, în lipsa d-nei Orovénu.

Tot în acêstă afacere se aduc la cabinetul judeului de instrucție din R.-Vêlcei membri ai opoziției d'acolo, pentru a fi cercetați despre relațiunile ce au avut cu d-l Orovénu cu ocaziunea venirii acestuia în R.-Vêlcea. D-l Locot.-Colonel Ivanovici a fost și d-lui chemat la instrucție.

Imparțialitatea cu care ne călăuzim în aprecierile noastre, cei de la Gazeta Sătenuului, ne obligă d'a arăta mulțumirele noastre și d-lui G. Lătescu prefectul de R.-Sarat acêsta pentru: că șcim că stăruințelor sale se datoreșce, în mare parte, că, în urma celor scrise de noi, acum uă lună, guvernul a mai trimis și alte premii afară de cele 4 pluguri. Silința sa d'a se aduce mai multe probe și pluguri la expozițiune, d'a da toate înlesnirile juriului pentru reușita acestei expozițiuni, fără a căuta a'și împune vr'o părere sau a se pune în evidență precum au obiceiul unii Prefecți d'aiurea în asemenea împrejurări.

La examinarea probelor ca semn de deferență pentru d-l Lătescu — plugar, fiind poștit și d-se de ju-

riu, a dat câte-va explicări — consultative care ne au făcut să credem că d-l Lătescu să pricepe bine în ale plugăriei și nu suferă de bóla pretenției forte răspândită printre unii agricultori-ignoranți. Și fiindcă mulți săteni stătêu afară d-l Lătescu 'i poști dându-le a gusta și dâștii din probele de vinuri, rachiuiri, fructe etc cu următoarele cuvinte — care făcură mult efect — fiind eșite pe uă vreme când mai toți funcționarii din țară nu sunt de fel animați de principii democratice:

— Intrați, fraților, casa acêsta e mai mult a vós-tră, făcută de voi; de cât a noastră făcută de noi!

Accentul cu care a rostit aceste cuvinte și expresiunea figurei, ne-făcu să ne bucurăm. Dacă, însă, am înțeleș reu ceea-ce ne-a plăcut să înțelegem, re-gretăm!

DIN ȚARA

În locul d-lui Slolojanu, care nevoit a fost a se retrage de la Ministerul agriculturii, nu se va numi vr'un ministru nou, de ôre-ce d-l I. Brătianu pare a fi decis a trece la acest Minister. Se crede că d-l Radu Mihai va trece la interne.

La 2 Noembrie se fac în totă țara alegeri comunale. Capitala, orașele, orașelele și satele vor avea a 'și alege consilierii comunali și prin urmare primarii cari să le adminis-trețe părinteșce.

Alegerea se va face dupe noua lege electorală, care asigură secretul votului. Am schi-țat, din vreme, în acêstă Gazetă, acea lege.

Am arătat că e uă greșală neertată pentru or ce alegător — fie cât de mic — d'a nu veni a 'și face datoria votând persoanele în care are mai multă încredere. Acum nu nerămâne de cât a atrage băgarea de sémă a alegătorilor asupra importanței acestor alegeri și care — de vor fi cu totul libere și va lipsi nepăsarea alegătorilor — vor da comu-nelor și țerei un alt avânt.

Mergeți dar la vot; și înainte d'a vă depune votul d-v gândiți-vă și alegeți-vă candidații dintre cei mai einștiți, cei mai vrednici, cei mai deșcepti și dintre aceia d'a căror credințe vă apropiați mai mult.

D.

BULETIN COMERCIAL

În portul Braila s'au făcut în ziua de 16 Octombrie următoarele cumpărări

Marfa	Hecto-litre	Libre	Prețu	Prov.
Orđ	2800	42 1/2	4 17 1/2	Magađie
"	2800	45 1/4	4 50	"
"	1500	42 1/2	4 20	"
Grâu	3000	60	11 72 1/2	"
"	600	56 3/4	9 40	"
"	1080	59	11 20	"
Fasole	2100	0	11 25	Caic
"	1500	"	11	Magađie
Ovês	800	"	8 52 1/2	Magađie

MISCELLANEA

SAREA CA MEDICAMENT. După d-l dr. Burggraëve, profesor la Universitatea din Gand, sarea ferește de ori-ce bôlă.

Sarea e marele agent regulator. Omul care mănâncă pâne nesărată dupe un ôre-care timp se îmbolnăvește și chiar môle.

Dupe acest doctor, ce dă exemple de vindecări prin apă sărată, ofticoșii se pot însănătoși bând apă sărată, iar ômenii cari béu lapte fôrte sărat nu se îmbolnăvesc de cholera.

Sarea nu numai că te ferește de bôle, dar te ajută să trăești mult. Omul care voește să fie sănătos trebuie să consume — în timpi ordinari — 20 grame de sare pe zi. În cas de bôlă Doctorul trebuie să reguleze doza.

ȘORECII DE CÂMP. Aceste rozătoare pe cari sătenii noștri 'i numesc „Poponeți» se înmulțesc câte-o dată în așa mare număr în cât stricăciunile lor devin însemnate. Generalmente Poponeții 'și aleg locul lor de ședut — unde 'și fac găurele lor în pământ — prin țelini și suhate. Rar 'și fac găuri prin locurile ce se ară în fie-care an.

Stricăciunile mai însemnate ce aduc recoltelor acești șoreci galbeni și lungi se observă mai ales pe marginea holdelor ce se învecinesc cu asemenea țelini și locuri lăsate pentru subat. Ei strică mai mult de cât mănâncă sau de cât 'și fac provisiuni pentru ernă și »tocătura» spicelor, sau a grânelor cu pae cu tot, e așa de mare câte-o dată în cât se perde recolta pe uă lățime însemnată.

În anii secetoși ei se înmulțesc fôrte mult și 'i veđi ridicându-se și alergând isolați, în mare număr, chiar ziua.

Sunt fôrte ageri și cu greu câinii jitarilor 'i pot prinde.

Ei trebuie distruși în alt chip. Nu povățuesc a se pune căpcâni sau otrăvi căci nu e nici practic și e și periculos pentru alte animale folositoare. Recomand însă a'i asfixia turnând pe găurele lor pișălău. Acest mijloc, apoi, e fôrte bun și din punctul de vedere că se îngrășă pământul și plantele ce se vor cultiva, apoi, în acele locuri vor fi mai bine hrânite.

PETELE DE GRĂSIME se scot dupe haine și stofe curăținduse, pe cât se pôte de bine, cu unghia, apoi se pune uă hârtie mai subțire și se trece pe d'asupra cu un fier încălđit; dacă se repetă, punându-se altă hârtie curată, se scôte grăsimea care trece în hârtie.

Se pôte încă întrebuița benzina și uloiul de petroliu dar e și mai bine d'a se între-

buița fierea de bou amestecată cu apă, precum fac unii soldați franceși pentru a 'și scôte petele dupe pantalonii lor.

MIERLELE. Timpul culesului vielor e mai ales funest libertăței acestor cântătoare păsărele. Mierlele se prind lesne cu proțapul, însă luate bătrâne se domesticesc cu greu.

Dacă pentru șueratul lor, sau mai bine pentru cântecul lor, se voește a se avea în colivie aceste plăcute păsărele, trebuie luate și creșcute de mici și, fiind dotate cu uă bună memorie, mierloii învață lesne câte-va cântece și cuvinte.

Puii de mierlă se hrănesc, în colivie, cu miez de pâne muiat în lapte, apoi când se mai măresc li se pôte da carne tocată, pâine, cireși și struguri.

MIJLOCUL D'A SE DESTUPA STICLELE CU DOPURI DE STICLĂ. Fôrte adesea-ori se întâmplă că dopurile de sticlă să se întepenescă ast-fel în gâtul flacónelor în cât trăgându-se mai tare se sparg. Pentru a se destupa îndată asemenea sticle trebuie a se încălđi puțin, jur împrejur, gâtul sticlei la flacăra unei lumânări sau a unui chibrit. Căldura, conform pricipiurilor de fisică, dilatăsă gâtul sticlei și dopul, care e mai gros și mai departe de căldură, se scôte mai lesne ne mai fiind strâns de gâtul sticlei.

ȘCHIOPATATUL CAILOR. Din diferite pricini, între care se pot numera și acelea a neingrijirei ce se dă cailor de unii călăreți sau de vizitii când înhamă, când se mână și când se potevosec caii, mulți cai și mai ales din cei tineri și iuți se strică, devenind mai adesea-ori schiopi.

Schioparea nu e bôlă, ci e semnul prin care vedem că calul a căpătat uă infirmitate mai mult sau mai puțin trecătoare.

În România sunt mulți cai schiopi și cu greu se pôte spune cu siguranță din care a-nume pricină.

Când se cumpără de la târguri cai trebuie a se pune multă băgare de sémă căci schioparea nu e tot d'a-una aparentă. Calul trebuie observat în grajd, dacă nu care cum-va ține vr'un picior mai puțin mult la un loc ca cele alte; se încercă dându-să la córdă, se încercă când se scot din grajd și când se bagă în'ăuntru dupe ce au mers cât-va.

Schiopatul se cunoște mai mult dacă se încercă calul pe un loc tare, pavat, dându-se la trap și ascultându-se dacă sgomotul pașilor e regulat.

Un econom Român.